

Oikeustapauskokoelma

JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
HENRIK SAUGMANDSGAARD ØE
13 päivänä heinäkuuta 2017¹

Asia C-341/16

**Hanssen Beleggingen BV
vastaan
Tanja Prast-Knippling**

(Ennakkoratkaisupyyntö – Oberlandesgericht Düsseldorf (Düsseldorfin ylioikeus, Saksa))

Ennakkoratkaisupyyntö – Oikeudellinen yhteistyö yksityisoikeudellisissa asioissa – Tuomioistuimen toimivalta ja tuomioiden täytäntöönpano – Asetus (EY) N:o 44/2001 – 2 artiklan 1 kohta – Vastaajan kotipaikan tuomioistuimen toimivalta – 22 artiklan 4 alakohta – Yksinomainen toimivalta tavaramerkin rekisteröintiä tai pätevyyttä koskeissa asioissa – Benelux-tavaramerkin haltijan henkilöllisyyttä koskeva riita – Kanne, jolla Benelux-tavaramerkin muodollista haltijaa vaaditaan luopumaan oikeuksistaan tavaramerkin haltijana

I. Johdanto

1. Oberlandesgericht Düsseldorf (Düsseldorfin ylioikeus, Saksa) on esittänyt 14.6.2016 tekemällään ja unionin tuomioistuimeen 16.6.2016 saapuneella päätöksellä sille ennakkoratkaisupyyntön, joka koskee tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 22.12.2000 annetun asetuksen (EY) N:o 44/2001 (jäljempänä Bryssel I -asetus)² 22 artiklan 4 alakohdan tulkintaa.
2. Ennakkoratkaisupyyntö liittyy riita-asiaan, jossa asianosaisina ovat Hanssen Beleggingen BV ja Benelux-tavaramerkin muodollinen haltija Tanja Prast-Knippling.
3. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin haluaa tietää, sovelletaanko sen käsiteltävänä olevassa riita-asiassa Bryssel I -asetuksen 22 artiklan 4 alakohdassa säädettyä sääntöä yksinomaisesta toimivallasta asiassa, ”joka koskee – – tavaramerkin – – merkitsemistä rekisteriin tai oikeuksien pätevyyttä”, mikä tarkoittaisi, ettei saksalaisilla tuomioistuimilla – myöskään ennakkoratkaisua pyytäneellä tuomioistuimella – ole toimivaltaa ratkaista sitä. Sen sijaan jos käsiteltävä riita-asia ei kuulu edellä mainitun yksinomaista toimivaltaa koskevan säännön soveltamisalaan, saksalaiset tuomioistuimet ovat kyseisen asetuksen 2 artiklan 1 kohdassa säädetyn yleistä toimivaltaa koskevan säännön nojalla toimivaltaisia.

¹ Alkuperäinen kieli: ranska.

² EYVL 2001, L 12, s. 1. Ennakkoratkaisupyyntön esittänyt tuomioistuin on selittänyt, miksi tätä asetusta, joka on jo kumottu tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 12.12.2012 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 1215/2012 (EUVL 2012, L 351, s. 1), on sovellettava ajallisesti pääasian olosuhteissa. Ks. jäljempänä tämän ratkaisuehdotuksen 13 kohta.

4. Esitän jäljempänä, miksi katson, että ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa käsiteltävän kaltainen valitus, jolla vaaditaan, että rekisteriin merkitty tavaramerkin muodollinen haltija toimittaa toimivaltaiselle viranomaiselle ilmoituksen, jonka mukaan hänellä ei ole oikeutta kyseiseen tavaramerkkiin, minkä vuoksi hän luopuu rekisteröinnistä tavaramerkin haltijana, ei kuulu Bryssel I -asetuksen 22 artiklan 4 alakohdassa säädetyn yksinomaista toimivaltaa koskevan säännön soveltamisalaan.

II. Asiaa koskevat oikeussäännöt

5. Bryssel I -asetuksen 2 artiklan 1 kohdassa säädetyn yleistä toimivaltaa koskevan säännön mukaan ”kanne henkilöä vastaan, jonka kotipaikka on jäsenvaltiossa, nostetaan hänen kansalaisuudestaan riippumatta tuon jäsenvaltion tuomioistuimissa, jollei tämän asetuksen säännöksistä muuta johdu”.

6. Saman asetuksen 22 artiklan 4 alakohdan ensimmäisessä alakohdassa, joka sijaitsee asetuksen II luvun 6 jaksossa, jonka otsikko on ”Yksinomainen toimivalta”, säädetään, että ”asiassa, joka koskee patentin, tavaramerkin, mallin tai muiden senkaltaisten tallettamista tai rekisteröintiä edellyttävien oikeuksien merkitsemistä rekisteriin tai oikeuksien pätevyyttä” sen jäsenvaltion tuomioistuimilla, missä tallettamista tai rekisteröintiä on pyydetty tai tallettaminen tai rekisteröinti on tapahtunut tai missä se yhteisön säädöksen tai kansainvälisen sopimuksen määräysten mukaan katsotaan tapahtuneeksi, on yksinomainen toimivalta.

III. Pääasia, ennakkoratkaisukysymys ja menettely unionin tuomioistuimessa

7. Pääasian riita koskee Benelux-tavaramerkkiin liittyviä oikeuksia. Pääasian vastapuoli Tanja Prast-Knippling asuu Hamminkelnissä (Saksa). Hänet on merkitty Beneluxin immateriaalioikeusviraston (Office Benelux de la Propriété intellectuelle, OBPI) rekisteriin alla olevan kuviomerkin nro 361604 haltijana.

8. Kyseisen tavaramerkin rekisteröintiä haettiin 7.9.1979 yrityksen Helmut Knipping nimiin. Tanja Prast-Knippling haki OBPI:ltä riidanalaisen tavaramerkin rekisteröinnin muuttamista omiin nimiinsä esittämällä perintötodistuksen, joka osoittaa hänen olevan Helmut Knippingin ainoa perillinen, ja hakemus hyväksyttiin 14.11.2003.

9. Pääasian valittaja Hanssen Beleggingen BV (jäljempänä Hanssen Beleggingen) on yritys, jonka kotipaikka on Alankomaissa.

10. Hanssen Beleggingen vaatii kanteessaan, että Tanja Prast-Knippling toimittaa OBPI:lle ilmoituksen siitä, ettei hänellä ole oikeuksia riidanalaiseen tavaramerkkiin ja että hän luopuu rekisteröinnistä tavaramerkin haltijana. Hanssen Beleggingen esittää perusteluna, että riidanalaiseen tavaramerkkiin liittyvät oikeudet ovat siirtyneet useita kertoja ja siitä on tullut oikeuksien tosiasiallinen haltija. Siksi sillä on lakiin perustuva oikeus vaatia Tanja Prast-Knipplingiä toimittamaan asiaa koskevat ilmoitukset OBPI:lle.

11. Landgericht Düsseldorf (Düsseldorfin alioikeus, Saksa) hylkäsi kanteen 24.6.2015 antamallaan tuomiolla ja perusteli tätä sillä, ettei Hanssen Beleggingen voi esittää Tanja Prast-Knipplingille perusteettoman edun saamiseen perustuvia vaatimuksia, sillä Tanja Prast-Knipplingiä ei ole merkitty Beneluxin tavaramerkkirekisteriin riidanalaisen tavaramerkin muodolliseksi oikeudenhaltijaksi

perusteettomasti. Tuomioistuin katsoi, että riidanalainen tavamerkki oli Helmut Knippingin kuolinajankohtana tämän omaisuutta ja on siksi siirtynyt Tanja Prast-Knippingille yleis-seuraantona, sillä hän on ainoa perillinen. Kyseinen tuomioistuin ei ole esittänyt toteamuksia saksalaisten tuomioistuinten kansainvälisestä toimivallasta, eikä Tanja Prast-Knipping ole sitä kiistänyt.

12. Hanssen Beleggingen valitti kyseisestä tuomiosta Oberlandesgericht Düsseldorfin. Tämä tuomioistuin on epävarma saksalaisten tuomioistuinten kansainvälisestä toimivallasta. Se tuo esiin, että tällainen toimivalta voisi perustua Bryssel I -asetuksen 2 artiklan 1 kohtaan, sillä Tanja Prast-Knippingin kotipaikka on Saksassa. Saksalaisten tuomioistuinten kansainvälisen toimivallan hyväksyminen voisi tosin olla ristiriidassa Bryssel I -asetuksen 22 artiklan 4 alakohtaan perustuvan Alankomaiden tuomioistuinten yksinomaisen kansainvälisen toimivallan kanssa.

13. Sama tuomioistuin tarkensi vielä, että asetuksen N:o 1215/2012 66 artiklan 1 kohdan mukaan Bryssel I -asetusta sovelletaan ajallisesti käsiteltävään riita-asiaan, sillä se on pantu vireille ennen 10.1.2015.

14. Tässä tilanteessa Oberlandesgericht Düsseldorf on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Sisältyykö [Bryssel I -asetuksen] 22 artiklan 4 alakohdassa tarkoitettuun käsitteeseen riita-asia, ’joka koskee – – tavamerkin – – merkitsemistä rekisteriin tai oikeuksien pätevyyttä’, myös Benelux-tavamerkkirekisteriin merkittyä Benelux-tavamerkin muodollista haltijaa vastaan nostettu kanne, joka koskee [OBPI:lle] toimitettavaa ilmoitusta, jonka mukaan vastaajalla ei ole oikeutta kyseiseen tavamerkkiin, minkä vuoksi hän luopuu rekisteröinnistä tavamerkin haltijana?”

15. Tanja Prast-Knipping ja Euroopan komissio ovat esittäneet kirjallisia huomautuksia. Suullista käsittelyä ei pidetty.

IV. Arviointi

16. Kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee unionin tuomioistuimelta, kuuluuko pääasiassa nostetun kaltainen kanne, jolla vaaditaan, että rekisteriin merkitty Benelux-tavamerkin muodollinen haltija toimittaa OBPI:lle ilmoituksen, jonka mukaan hänellä ei ole oikeutta kyseiseen tavamerkkiin, minkä vuoksi hän luopuu rekisteröinnistä tavamerkin haltijana, Bryssel I -asetuksen 22 artiklan 4 alakohdan soveltamisalaan.

17. Sekä Tanja Prast-Knippingin että komission mukaan edellä esitettyyn kysymykseen on vastattava kieltävästi. Yhdyn tähän näkemykseen jäljempänä esittämistäni syistä.

18. Yhteisöjen tuomioistuin on jo saanut tilaisuuden ottaa kantaa Bryssel I -asetuksen 22 artiklan 4 alakohdassa säädetyn yksinomaista toimivaltaa koskevan säännön soveltamisalaan, erityisesti tuomiossa Duijnste.³ Yksi yhteisöjen tuomioistuimen kyseisessä asiassa käsittelemistä kysymyksistä koski tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta yksityisoikeuden alalla 27.9.1968 tehdyn yleissopimuksen⁴ 16 artiklan 4 kohdassa tarkoitettujen patenttien rekisteröintiä tai pätevyyttä koskevan riita-asian käsitteen tulkintaa. Kyseinen tuomio, joka koski pääasiaa vastaavaa riita-asiaa, on mielestäni ratkaisevan merkityksellinen tässä käsiteltävän asian kannalta. Korostan, että yhteisöjen tuomioistuin on olennaisilta osin vahvistanut kyseisen tuomion toteamukset tuomiossa GAT.⁵

³ Tuomio 15.11.1983 (288/82, EU:C:1983:326).

⁴ EYVL 1972, L 299, s. 32; jäljempänä Brysselin yleissopimus. Velvollisuudesta ottaa huomioon Brysselin yleissopimuksen 16 artiklan 4 kohtaan liittyvä oikeuskäytäntö Bryssel I -asetuksen 22 artiklan 4 alakohdan tulkittamisessa ks. jäljempänä tämän ratkaisuehdotuksen 25 kohta.

⁵ Tuomio 13.7.2006, (C-4/03, EU:C:2006:457, 14–23 kohta).

19. Tuomioon Duijnsteer johtaneessa asiassa Schroefboutenfabriek BV:n konkurssipesän pesänhoitaja Ferdinand M.J.J. Duijnsteer vaati yrityksen entistä johtajaa Lodewijk Goderbaueria vastaan nostamallaan kanteella, että viimeksi mainittu määrätään siirtämään konkurssiyritykselle patenttihakemukset, jotka oli jätetty, ja patentit, jotka oli myönnetty, 22 maassa keksinnölle, jonka Lodewijk Goderbauer oli tehnyt silloin, kun hän oli kyseisen yhtiön työntekijä.⁶

20. Yhteisöjen tuomioistuin katsoi, että kyseessä on itsenäinen käsite, jota on tarkoitus soveltaa yhdenmukaisesti kaikissa sopimusvaltioissa.⁷

21. Käsitteen tulkinnassa yhteisöjen tuomioistuin korosti, että patenttien rekisteröintiä tai pätevyyttä koskevissa riita-asioissa yksinomainen toimivalta, joka on annettu sen sopimusvaltion tuomioistuimille, jossa patentin tallettamista tai rekisteröintiä on pyydetty tai jossa tallettaminen tai rekisteröinti on tapahtunut, on perusteltu sen takia, että kyseiset tuomioistuimet voivat parhaiten ratkaista tapaukset, joissa riita-asia itse koskee patentin pätevyyttä tai sitä, onko patentti talletettu tai rekisteröity.⁸

22. Näin ollen yhteisöjen tuomioistuin totesi, että edellä esitetyn läheisyystavoitteen valossa suppeasti tulkittu yksinomaista toimivaltaa koskevan säännön soveltamisala rajoittuu riita-asioihin, jotka koskevat patentin pätevyyttä, voimassaoloa tai menetystä taikka vaatimusta etuoikeudesta aikaisemman tallettamisen perusteella.⁹

23. Yhteisöjen tuomioistuin totesi päättelynsä lopuksi, että ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa käsiteltävä asia ei kuulunut tällä tavoin rajattuun Brysselin yleissopimuksen 16 artiklan 4 kohdan soveltamisalaan, sillä siinä ei ollut kyse riidanalaisten patenttien pätevyydestä tai merkitsemisestä rekisteriin vaan siitä, kuuluivatko patenttiin perustuvat oikeudet Lodewijk Goderbauerille vai konkurssissa olevalle yhtiölle Schroefboutenfabriekille, mikä oli ratkaistava asianosaisten välisten oikeussuhteiden perusteella.¹⁰

24. Tätä samaa päättelyä voidaan mielestäni noudattaa kokonaisuudessaan käsiteltävässä asiassa jäljempänä esittämistäni syistä.

25. Ensinnäkin unionin tuomioistuin on jo todennut, että Bryssel I -asetuksen 22 artiklan 4 alakohdan ja Brysselin yleissopimuksen 16 artiklan 4 kohdan välistä vastaavuutta silmällä pitäen on kyseisen asetuksen johdanto-osan 19 perustelukappaleen mukaisesti varmistettava jatkuvuus niiden tulkinnassa.¹¹ Bryssel I -asetuksen 22 artiklan 4 alakohta tosiaan heijastelee samaa systematiikkaa kuin Brysselin yleissopimuksen 16 artiklan 4 kohta, ja lisäksi sen sanamuoto on lähes sama.¹² Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan unionin tuomioistuimen Brysselin yleissopimuksen määräyksistä antama tulkinta pätee myös Bryssel I -asetuksen säännösten osalta, mikäli kyseisten määräysten ja säännösten voidaan katsoa vastaavan toisiaan.¹³

⁶ Tuomio 15.11.1983, Duijnsteer (288/82, EU:C:1983:326, 3 kohta).

⁷ Tuomio 15.11.1983, Duijnsteer (288/82, EU:C:1983:326, 19 kohta) ja tuomio 13.7.2006, GAT (C-4/03, EU:C:2006:457, 14 kohta).

⁸ Tuomio 15.11.1983, Duijnsteer (288/82, EU:C:1983:326, 22 kohta) ja tuomio 13.7.2006, GAT (C-4/03, EU:C:2006:457, 21–23 kohta).

⁹ Tuomio 15.11.1983, Duijnsteer (288/82, EU:C:1983:326, 23–25 kohta) ja tuomio 13.7.2006, GAT (C-4/03, EU:C:2006:457, 15 kohta).

¹⁰ Tuomio 15.11.1983, Duijnsteer (288/82, EU:C:1983:326, 26 kohta).

¹¹ Tuomio 12.7.2012, Solvay (C-616/10, EU:C:2012:445, 43 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

¹² Ainoa eroa sanamuodossa on, että Brysselin yleissopimuksen 16 artiklan 4 kohdassa viitataan ”kansainvälisen sopimuksen” määräyksiin, kun taas Bryssel I -asetuksen 22 artiklan 4 alakohdassa tämä viittaus on tehty ”yhteisön säädökse[en] tai kansainvälisen sopimuksen” määräyksiin.

¹³ Ks. erityisesti tuomio 16.7.2009, Zuid-Chemie (C-189/08, EU:C:2009:475, 18 kohta); tuomio 12.7.2012, Solvay (C-616/10, EU:C:2012:445, 42 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen); tuomio 10.9.2015, Holterman Ferho Exploitatie ym. (C-47/14, EU:C:2015:574, 38 kohta) ja tuomio 16.6.2016, Universal Music International Holding (C-12/15, EU:C:2016:449, 22 kohta).

26. Toiseksi en näe mitään syytä, miksi yhteisöjen tuomioistuimen tuomiossa Duijnste¹⁴ patenttien osalta määrittelemää perustetta ei voisi soveltaa tavaramerkkejä koskeviin riita-asioihin. Bryssel I -asetuksen 22 artiklan 4 alakohdassa ei tehdä mitään eroa patenteja ja tavaramerkkejä koskevien riita-asioden välillä. Lisäksi pätevyyden, voimassaolon tai menetyksen taikka aikaisemman tallettamisen perusteella esitetyn etuoikeusvaatimuksen käsitteet ovat samat tavaramerkkien alalla.

27. Kolmanneksi ja yhteisöjen tuomioistuimen tuomiossa Duijnste¹⁵ määrittelemää perustetta soveltaen tuon esiin, että pääasiassa käsiteltävä riita ei koske tavaramerkin pätevyyttä, voimassaoloa tai menetystä eikä aikaisemman tallettamisen perusteella esitettyä etuoikeusvaatimusta. Riidassa on yksinomaan kyse siitä, onko Tanja Prast-Knippling vai Hanssen Beleggingen riidanalaisen tavaramerkin haltija, mikä on ratkaistava asianosaisten välisten oikeussuhteiden perusteella samalla tavalla kuin asiassa Duijnste käsitellyssä riidassa. Toisin sanoen, ja kuten komissio on perustellusti korostanut, käsiteltävä riita ei koske itse tavaramerkkiä vaan sen haltijan identifiointia, mikä ei liity kyseisen tavaramerkin rekisteröintiin tai pätevyyteen Bryssel I -asetuksen 22 artiklan 4 alakohdassa tarkoitettulla tavalla.

28. Tässä yhteydessä siitä, että Hanssen Beleggingen pyrkii kanteellaan saamaan Tanja Prast-Knipplingin luopumaan rekisteröinnistä riidanalaisen tavaramerkin haltijana, ei seuraa, että pääasian riita kuuluisi tavaramerkkien rekisteriin merkitsemisen tai pätevyyden käsitteen piiriin edellä mainitussa säännöksessä tarkoitettulla tavalla. Kyseinen vaatimus on tosiaan vain päävaatimuksen eli sen tunnustamisen, että riidanalainen tavaramerkki ei kuulu Tanja Prast-Knipplingille, koska tavaramerkin luovuttamisesta Hanssen Beleggingenille oli sovittu yksityisesti,¹⁶ liitännäisvaatimus. Kuten edellisessä kohdassa selitin, tällainen riita ei koske kyseisen tavaramerkin pätevyyttä, voimassaoloa tai menetystä eikä aikaisemman tallettamisen perusteella esitettyä etuoikeusvaatimusta.

29. Neljänneksi lisäksi vielä, kuten Tanja Prast-Knippling ja komissio ovat tuoneet esiin, että säännöksen läheisyystavoite ei estä pääasian riidan sulkemista mainitussa säännöksessä säädetyn yksinomaista toimivaltaa koskevan säännön soveltamisalan ulkopuolelle.¹⁷ Pääasiassa tarkastellut väitteet, jotka koskevat muun muassa perusteettoman edun saamista ja yksityishenkilöiden välillä tehtyjen sopimusten laajuutta,¹⁸ eivät liity riidanalaisen tavaramerkin pätevyyteen tai rekisteröintiin. Näin ollen sen jäsenvaltion tuomioistuimet, jossa tavaramerkin rekisteröinti on tapahtunut, eivät voi parhaiten arvioida tällaisia väitteitä.

30. Edellä esitetystä päätelen, että pääasian riita ei kuulu Bryssel I -asetuksen 22 artiklan 4 alakohdassa säädetyn yksinomaista toimivaltaa koskevan säännön soveltamisalaan. Näin ollen saksalaiset tuomioistuimet – mukaan lukien ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin – ovat sen jäsenvaltion tuomioistuinina, jossa pääasian vastapuolella Tanja Prast-Knipplingillä on kotipaikka, kansainvälisesti toimivaltaisista käsittelemään kyseistä riita-asiaa edellä mainitun asetuksen 2 artiklan 1 kohdassa säädetyn yleistä toimivaltaa koskevan säännön nojalla.

31. Tässä yhteydessä tuon esiin, ettei se, että käsiteltävä riita-asia voisi mahdollisesti kuulua Bryssel I -asetuksen 5 artiklan 3 alakohdan soveltamisalaan sillä perusteella, että Hanssen Beleggingenin kanteessa on vedottu muun muassa perusteettoman edun saamiseen, vaikuta mitenkään saksalaisille tuomioistuimille saman asetuksen 2 artiklan 1 kohdan nojalla kuuluvaan toimivaltaan. Ensimmäisessä mainitussa säännöksessä ei nimittäin vahvisteta *yksinomaista* toimivalta-perustetta vaan toisessa säännöksessä vahvistettuun perusteeseen nähden *lisätoimivalta*-peruste.

¹⁴ Tuomio 15.11.1983 (288/82, EU:C:1983:326, 24 ja 25 kohta).

¹⁵ Tuomio 15.11.1983 (288/82, EU:C:1983:326, 24 ja 25 kohta).

¹⁶ Ks. edellä tämän ratkaisuehdotuksen 10 ja 11 kohta.

¹⁷ Ks. edellä tämän ratkaisuehdotuksen 21 kohta.

¹⁸ Ks. edellä tämän ratkaisuehdotuksen 10 ja 11 kohta.

32. Toissijaisesti siltä varalta, että unionin tuomioistuin katsoo pääasian kuuluvan Bryssel I -asetuksen 22 artiklan 4 alakohdan soveltamisalaan, totean, että ainoastaan sen jäsenvaltion tuomioistuimet, jossa tavaramerkki on rekisteröity, ovat toimivaltaisia ratkaisemaan asian. Kyseisessä säännöksessä vahvistetaan nimittäin yksinomainen toimivaltaperuste, joka estää asetuksen 2 artiklan 1 kohdassa säädetyn yleistä toimivaltaa koskevan säännön soveltamisen.

33. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen antamien tietojen perusteella Bryssel I -asetuksen 22 artiklan 4 alakohdan soveltaminen tarkoittaisi, etteivät saksalaiset tuomioistuimet ole toimivaltaisia ratkaisemaan pääasiaa.¹⁹

34. Haluan vielä tuoda esiin tuomion Brite Strike Technologies²⁰ merkityksen tällaisessa tilanteessa. Unionin tuomioistuin totesi kyseisessä tuomiossa, että Bryssel I -asetuksen 71 artikla, luettuna SEUT 350 artiklan valossa, ei ole esteenä immateriaalioikeuksia (tavaramerkit ja mallit) koskevan Benelux-maiden sopimuksen²¹ (jäljempänä Benelux-sopimus) 4.6 artiklassa ilmaistun, tuomioistuinten toimivaltaa Benelux-tavaramerkkeihin ja -malleihin liittyvissä riita-asioissa koskevan säännön soveltamiselle tällaisissa asioissa.

35. Tällä oikeuskäytännöllä ei mielestäni kuitenkaan ole merkitystä, kun määritellään saksalaisten tuomioistuimien kansainvälistä toimivaltaa – kuten pääasiassa –, sillä Saksan liittotasavalta ei ole Benelux-sopimuksen osapuoli. Minun olisi tosiaan vaikea nähdä, miten sopimus, johon Saksan liittotasavalta ei ole liittynyt, voisi tuottaa saksalaisia tuomioistuimia sitovia vaikutuksia. Korostan, että erotuksena tässä käsiteltävästä asiasta tuomio Brite Strike Technologies²² koski hollantilaisen tuomioistuimen käsiteltäväksi saatettua asiaa.

36. Tätä tulkintaa tukee tarvittaessa Bryssel I -asetuksen 71 artiklan 2 kohdan a alakohdan sanamuoto, kun siinä säädetään ”erityistä oikeudenalaa koskevan yleissopimuksen osapuolena olevan valtion” tuomioistuimen toimivallasta.²³

37. Näin ollen, jos unionin tuomioistuin katsoisi, että pääasian riita kuuluu Bryssel I -asetuksen 22 artiklan 4 alakohdan soveltamisalaan, ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen olisi omasta aloitteestaan luovuttava asian käsittelystä asetuksen 25 artiklan mukaisesti. Vain jos pääasia saatettaisiin Benelux-sopimuksen osapuolena olevan valtion tuomioistuimen käsiteltäväksi, voisi kyseinen tuomioistuin ottaa tuomion Brite Strike Technologies²⁴ nojalla Benelux-sopimuksen 4.6 artiklan huomioon toimivallan arvioimisessa.

19 Ks. edellä tämän ratkaisuehdotuksen 12 kohta.

20 Tuomio 14.7.2016 (C-230/15, EU:C:2016:560, 66 kohta).

21 Haagissa Belgian kuningaskunnan, Luxemburgin suurherttuakunnan ja Alankomaiden kuningaskunnan välillä 25.2.2005 allekirjoitettu sopimus. Se tuli voimaan 1.9.2006.

22 Tuomio 14.7.2016 (C-230/15, EU:C:2016:560).

23 Kursivointi tässä. Bryssel I -asetuksen 71 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Tämä asetus ei vaikuta tuomioistuimen toimivaltaa tai tuomioiden tunnustamista tai täytäntöönpanoa erityisillä oikeudenaloilla säänteleviin yleissopimuksiin, joiden osapuolia jäsenvaltiot ovat.

2.

Yhdenmukaisen tulkinnan varmistamiseksi 1 kohtaa sovelletaan seuraavasti:

a) Tämä asetus ei estä erityistä oikeudenalaa koskevan yleissopimuksen osapuolena olevan valtion tuomioistuinta vetoamasta kyseisen sopimuksen mukaisiin perusteisiin toimivaltansa osalta silloinkin, kun vastaajan kotipaikka on sellaisessa jäsenvaltiossa, joka ei ole tuon sopimuksen osapuoli. Kannetta käsittelevän tuomioistuimen on kuitenkin sovellettava tämän asetuksen 26 artiklaa.

– –”

24 Tuomio 14.7.2016 (C-230/15, EU:C:2016:560).

V. Ratkaisuehdotus

38. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että unionin tuomioistuin vastaa Oberlandesgericht Düsseldorfin esittämään ennakkoratkaisukysymykseen seuraavasti:

Pääasiassa käsiteltävän kaltainen kanne, jolla vaaditaan, että rekisteriin merkitty Benelux-tavaramerkin muodollinen haltija toimittaa Beneluxin immateriaalioikeusvirastolle (OBPI) ilmoituksen, jonka mukaan hänellä ei ole oikeutta kyseiseen tavaramerkkiin, minkä vuoksi hän luopuu rekisteröinnistä tavaramerkin haltijana, ei kuulu tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 22.12.2000 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 44/2001 22 artiklan 4 alakohdan soveltamisalaan.